

LOOTUSRINGI JUHT

KARSKUSKASVATUSTÖÖ AJAKIRI

Jaanuar 1931.

Nr. 3.

III aastakäik

VÄLJAANDJA: EESTI ÕPETAJATE LIIT.

Tegev toimetaja: P. Kochtitsky. Toim. liige: J. Elango. Vastutav toimetaja: H. Roos.
Ilmub koolitöö kuudel, kuus korda õppeaastas. Maksab: aastas—50 s., üksik number—10 s.
Toimetus ja talitus: Tallinna, Rataskaevu 22. Telef. 434-63.

Head uut aastat!

Hans Roos.

Möödunud aasta lõpul pidasid noor-
karsklased Tallinnas karskuskongressi.
Üle saja noore, igast kodumaa nurgast,
oli tulnud kokku nõu pidama meie kur-
jema vaenlase — kuningas alkoholi vas-
tu. Noorsugu on teadlik alkoholi hävi-
tavast tööst: üle 20 miljoni kr. eest tar-
vitab Eesti aastas alkoholjooke. Selle
summa eest võiks iga aasta ehitada um-
bes 400 väga head koolimaja või seltsi-
maja. Selleks ei jätku meil raha, aga
alkoholi tarvitamiseks — paraku —
küll!

Salapärased tõukejõud peavad küll
peituma kuski, mis sunnivad inimesi
unustama ja välja andma suuri summe
— enese hävitamiseks, riigi hävitami-
seks, rahva hävitamiseks. Millised jõud
need peaksid küll olema? Kus peituvad
nad? Mis teha nende hävitamiseks?

Noorsoo karskuskongressi lõpul peeti
noorte kõnevõistlus. Aineks oli: keskkooliõpilaste alkoholismi põhjusi. Enne
võistlust küsis minult üks minu vanune
ametivend: „Miks valisid nad seesuguse
aine? Kas võib olla juttu alkoholismist
keskkooliõpilaste seas?“ Vastasin: „Oo-
tame — kuuleme“.

Ja kuulsimegi. Kaheksa võistlejat
noort näitasid elavas ettekandes, et al-
koholi tarvitamine keskkooli noorte seas
pole sugugi haruldane asi. Ja põhju-
sed? Neid oli palju, väga palju. Kuid
punase joonena kõikide kõnelejate kõ-
nedest torkas kõrva ja silma üks põh-
justest: harjumus, *komme*. Paljud ja
paljud õpilased olid saanud esimese
klaasi alkoholi kodus, vanemate juures,
kodustel pidudel tervise joomisel. Ilus
komme tervise joomisel oli saanud pal-
judele harjumuseks — joodi ilma mõt-
lemata. Kodu — magus sõna — oli
seega teadmatalt saanud paljude huku-
tajaks.

Head uut aastat! Head uut aastat!
hüüdsid vastastikku noorsoolased kong-
ressi lõppedes pikkade laudade taga.
Pidutuju kasvas lausa. Pealtvaatajaile,
kui seesuguseid oleks olnud, võis näi-
da, et siin on tublisti pidutuju tõstetud
alkoholiga. Joobumust oli tõepoolest
märgata, kuid jõe oleks selle põhjust
otsida alkoholis. Noorus-joobumus oli
see, joobumus õnnestunud kongressist,
joobumus teadmisest, et olid kaasa aida-
nud suure ühistöö toimetamisel, joobu-
mus tundest, et sa pole üksi, et igas ko-
dumaa nurgas sulle tuksub südameid,
mis põhjustavad tegutsema samuti kui
sinagi. Noored! Õige joobumus saa-
vutetakse ainult sel teel. Kes otsib
joobumust alkoholist, see ei leia teda
kunagi.

Nii siis: hääd uut aastat! Joobuge,
noored, oma tööst, joobuge ideaalidest,
joobuge noorusest!

Head uut aastat! kõlas aasta vahe-
tusel ka teistsugustel tingimustel. Sel
puhul tõsteti klaase viinaga, veiniga,
õllega. Ja nende tõstjate seas ei puudu-
nud ka paljud noored — *ilusa kombe*
pärast. Mis nad endaga kaasa tõid ja
toovad, selle üle ei mõeldud.

Kuid ka kombed on loodavad ja
muudetavad. Lahke perenaine tõi (ilma
minu küsimata) minule eraldi klaasi —
morsiga: „Teie, härra Roos, joote ter-
vist sellega“. „Täna, igatahes mitte
alkoholiga!“

„Palun ka minule morssi!“ lausus
minu naaber, noor preili.

Jatkugu julgust paljudele ja palju-
dele vanade halbade kommete muutmi-
seks — uuteks, elujõulisteks!

Jatkugu jõudu võitluseks uue alko-
holivaba Eesti loomisel!

Head uut aastat — uues vaimus!

Ühinenud tööväljal.

Lootusringide ja E. Noorte Punase Risti töö koolides.

Rikastades teadmisi, *kasvatada* kehaliselt, vaimliselt ja kõlbliselt tublisid inimesi — see on olnud mõlema seni lahus teotsenud organisatsiooni püüe. Nimelt *kasvatada*, mitte ainult teadmisi pakkuda, see ongi see teistest laste-ringidest lahkuminev joon lootusringi ja E. Noorte Punase Risti koolikoondise töös, milleks kasutatakse laste isetegevust ja vastastikust toetust õpetaja juhatusel.

Mõlemad laste-koondised näevad kordkorras liikmete teadlikku hoidumist kõigist terve eluviisi vastu eksimistest, nagu seda on alkoholi, tubaka ja teiste joovastusainete nautimine, korratud toitmises, puhtuses jne.

Mõlemad laste-koondised eeldavad liikmete kõlblist tublidust, inimarmastust, armastust looduse vastu ja teisi inimväärtusi. Samuti piirub mõlema laste-koondise tööväljal kooliga ja toimub õpetaja-kasvataja juhatusel.

Arvestades meid ühiseid aluseid ja tunnustades vajadust, et algkoolis tuleb ära hoida liig rohket organisatsioonide võrku oma vormitäitmisega, E. Õpetajate Liidu Karskuskasvatustoimkond kui lootusringide tööd korraldavad keskoht ja E. Noorte Punase Risti Keskjuhatus leppisid läinud aasta lõpul oma vahel kokku, jätkata ühist kasvatustööd edaspidi koolidele soodsamail tingimusi.

Nüüdsest alates võivad kõik lootusringid kogu koosseisus osa võtta E. Noorte Punase Risti koolikoondiste tööst ja vastupidi. Selleks tuleb juba oleval või tekkival laste-koondisel täita mõlemale keskkohale saadetavad registreerimiskaardid, kasutades seejuures ühist liikmete arvu, ühist juhatus, rakendusraamatuid jne. See registreeri-

Tallinnas, jaanuar 1931.

Eesti Õpetajate Liidu Karskuskasvatustoimkond.

Eesti Noorte Punase Risti Keskjuhatus.

mine võimaldab keskohtadel ülevaate-saamise, mis vajalik töö juhtimiseks, sest peale ühise töö on mõlemal koondisel veel omad erinevad tööalad, mille pärast ka ühise uue nimetuse võtmist soovitavaks ei peeta. Tegelikult ei teki selles kohal ju raskusi, kui ühel koondisel kahekordne nimetus on (N. algkooli lootusring ja E. N. P. R. koolikoondis „.....“), sest koondis võib omale valida erilise nimetuse, nagu seda lootusringid varemgi teinud („Koit“, „Võitleja“ jne.), mis lastele kõigiti sobiv ja kerge kasutada.

Kokkuleppe põhjal täidab edaspidi lootusringide häälekandja „Lootusringi Juht“ ka E. N. P. R. häälekandja ülesandeid selles osas, mis õpetajaisse puutub, kuna „Eesti Noorte Punane Rist“ omakorda avaldab ülevaateid nii E. N. P. R. koolikoondiste kui lootusringide tööst koolides, laste töid jm.

Võistluskirjutusest võivad võtta osa nüüd ka kõik E. N. P. R. koolikoondised, kuna edaspidi ühine õpiraamat mõlema tööala küsimusi mahutab.

Seda teatavaks tehes kõigile koolidele loodavad allakirjutajad, et üheski koolis ei puudu edaspidi laste isetegevuse ja enesearendamise võimaldamiseks koondis, mille ülesanne on kasvatada kehaliselt terveid, vaimliselt ja kõlbliselt väärilikke inimesi ja kodanikke. See on kooli veetlev ülesanne ja selleks kasutatagu laste-koondist kui kasvatustöö võtet!

Juhised ja registreerimiskaardid saadetakse nõudmisel koolile tasuta.

Aadress: E. Ö. L., Tallinna, Rataskaevu tän. 22. Telef. 434-63.

E. N. P. R., Tallinna, Niguliste tän. 12. Telef. 432-73.

Karskuskasvatustööst Viinis.

Kooliuuenduse näitusel möödunud suvel olid Viini tööd karskuskasvatuse osas väljapaistval kohal. Tööd andsid läbilõike sealsest karskusõpetusest, mis algab juba eelkooli eas ja lõpeb kõrgemas koolis. Olgu siin märgitud mõned rohkem meelde jäänud tööd.

Väikesed on vastavate illustratsioonidega elustanud antud luuletuse:

Vett joob linnuke,
vett joob ka kala.

Meie lapsukesed samuti
tooge lauale ainult vesi.

Vivini törd kollektiivenduse näitusel.

Samuti illustreeritakse vaba jutustus „Ärge jooge alkoholi!“

Kodus lahendatakse mitmesuguseid arvulisi tillesandeid eri lehtedel, sündsate vastavate graafiliste selgitustega.

Kordamiseks ja kontrollimiseks on töö: „Mis meie alkoholist kuulnud olemine?“ (Koduloos, loodusloos, arvuteadused jne.)

Armastatud võtte on — võrdlusi kaine ja joodiku elust. Nii: Õige ja ebaõige pühapäeva veetmine (suusad — kõrts, suplemas — laterna posti najal, raadio — kõrts, mägedes — pikali poris, loodus — kõrtsitrall jne.); kuidas alkoholita lõbus olla; piim kõrvuti priske näoga, õlu (viin) — surnu pealuuga; mis puuviljast saab (keedised, mahl — joogid jne.); kuhu sa lähed, kas vase-mat või paremat kätt? (vasemal — kõrts, paremal — hoiukassa); jne.

Rohket kasutamist leiab ajaleht ja ajakiri: loigatakse välja sealt sobivaid tekste ja pilte, mis kleebitakse kas seinajalehele või albumitaoliselt (karskus, kehakultuur, tähtpäevad jm.).

Jutustuseks ja illustreerimiseks kasutatud kõnekäändeid ja salmisid:

Joo mis puhas, räägi mis tõsi.

On viin mehes, siis on mõistus klaasis.

Veekruus teeb vanaks ja targaks.

Tervise ja pika eluea toovad õunad, ploomid, pirnid.

„Alkoholi-riigikaart“ on kujutatud inimpeana, millel sarved. Kaardil on jõed, järved, saared jm. Seal on: silmana — Puskari linn, kõrvana — Peapööriluse järv, Konjaki-, Rummi-, Likööri-, Õlle-, Viina jt. jõed saavad oma alguse Mõttelageduse-, Nürimeelsuse-, Kergemeelsuse jt. maadelt. Jõed voolavad keskkoha (suu, kurk), kus asuvad ümberringi, segamini õlle-, viina-

veini- jt. keldritega, asutused: pandimaja, haigemaja, hoolekandemaja jm. Jõgede kokku voolamisel tekib suur Õnnetuste jõe-suu, mis voolab (läbi avatud suu — kui lahe) Õnnetuste-merre, kus näha Idiotoid- ja Hullumeelsete-saar.

Riigi pealinn: Joomaking. Kaardi mõõt: 1 : ∞. Joonistanud, kasutades saadud ideed: Fanni (15 a.) ja Rudi (11½ a.) Smola'd.

Kaardi üldjoonis näha ka kõrval leiduval pildil.

Vanemate klasside töist olid eriti meelde jäävad: Kassiahastus (voodis lamav joodik kinniseotud peaga, üks mustadest kassidest voodi peaotsal, teine — rinnal), joodiku punane nina ja surm viina klaasis.

Kontsentreeritud töö võttena korraldatakse alkoholi-nädal, mil igapäev ja kõigis aineis alkoholi küsimust käsitletakse ja mis lõpeb vanemate-õhtuga, kus esinevad lapsed ettekannetega.

Diagrammidest, mis kasutab rändõpetaja, olid väljapaistvamad kolm.

1. Kainete ja alkoholikute eluea võrdlus:

Elavad:	Karskeid:	Joodikuid:
20-aastaseks . . .	10 . . .	10
30- „ . . .	9 . . .	8
40- „ . . .	9 . . .	7
50- „ . . .	8 . . .	6
60- „ . . .	7 . . .	5
70- „ . . .	5 . . .	4
80- „ . . .	2 . . .	1
90- „ . . .	1 . . .	0

2. Palju saab 5 šillingi eest kütteenainena:

ahjule — kivisütt, koksi, puid jne. inimesele — puuvilja, piima, juurvilja, juustu, õlut jne.

3. Seeni on söödavaid ja mürgiseid, nii ka jookke: liiter piima ja 3½ liitrit õlut, lahti võttes — ühe ja teise koosseis (väärtus toiduaineis, mürk).

Takistus töö.

Jälgedes statistilisi andmeid karskustöö alalt peame märkima edu: osavõtt karskusorganisatsioonest on kasvanud, organisatsioonide arv tõusnud; kooli karskustöö on suure sammu edasi jõudnud, mida näitab karskusvõistluskirjutusest osavõtjate suur juurdekasv. Samuti rõõmustavana tundub alkoholi ostu vähenemine.

Kuid nagu riigi piiritusemüügi tagurpidimine veel alkoholiliste jookide

tarvitamise kahanemist ei tähenda (ole-neda vaid salapiirituse uputusest), nõndasama kahtlaseks jääb edu ka mujal.

Edu on vaid näiline.

Lapsed võtavad küll karskusorganisatsioonidest osa, ent karskusmeelsus ei kasva, ei saa kasvada. Võidukamalt kui enne sammub alkohol perekondadesse. Mitte enam vastikult haiseva põletatud viina ega puskari näol, vaid peenemalt — kodu- kui ka välismaa veinide

näol. Enne oli veinijoomine rikaste, üldse jõukama kihi eesõigus, nüüd leiame igas keskpärasemaski majas veini käärimas.

Kõik kaunimad elamused, tähtsamad sündmused imbutatakse noorsoo hinge veiniga. Kiusatus on rängem, — vein on ju ka maitsev.

Tegelik töö väikeste hulgas, kes puhtsüdamlikult jutustavad oma elamust, näitab kui paljudele lastele tehakse raskeks karske olla ja karskuses kasvada. Uhkustades kõnelevad poisikesed, kuidas nad veinist joobunud eriti jõulua ajal juues, kas vanemate loal ehk salaja. Alus on pandud hilisemale joomahimule.

Koduvein, koduõlle kõrval, on suurimaks alkoholi tarvitamise kasvatajaks ja takistajaks karskuse edendamisel. Seni, kui kodumaa marjadele kohase-

mat kasutamise ja alalhoidmise viisi pole leitud, on karskustöö tänamatu- maid töid.

Tuleks leida teid just veini vastu võitlemiseks, kõigiti (võib olla, ka majanduskoolide kaudu) mõjuda perenaistes, neid veendumusele viia, et vein ei ole tänapäeva lauakatmisel peaasi, ega ainuke „peentooni“andja.

Joomise hädaoht ei olnud pooltki nii suur siis, kui see oli vaid meeste „eesõigus“.

Loodus on emale veeretanud vastutuse tuleva soo kasvatamises. Sellepärast perenaised-emad saagu karskuse tugedeks. See peaks seda enam võimalik olema, et ükski õige ema ei taha komistuskive veeretada oma laste eluteele.

Tuleviku pärast, laste pärast peab iga ema suutma vältida alkoholi igal kujul.

E. K.

Töö lootusringis.

Töökava koostamisel

ärgu unustagu lootusringid mõjutamast kõige külgselt laste tervet eluviisi, sest terve keha on vajalik eluase tervele vaimule! E. N. P. R. on koostanud tervishoiu nõuete harjutamiseks erilised lehed, mis saadetakse tasuta kõigile E. N. P. R. koolikoondistele. Lootusringid, nõudke omale registreerimiskaart ja informatsioon-materjal ja avardage oma

töövälja, vastavalt avaldatud kokkuleppele E. Ö. L. ja E. N. P. R. vahel!

Meetodiliselt tervishoiu harjutuste juures kavatseme peatuda järgmises numbris. Ühtlasi juhime erilist tähelepanu uute raamatute hulgas märgitud raamatutele, milledest eriti viimane väga vajalik tervishoiu küsimusega tutvumiseks õpetajaile meieaja teaduse seisukohalt.

Rooste.

Mart käis päeviti vabriku aias tööl. Alaliseks tööliseks ei võetud teda nooruse pärast, aga teenida oli vaja, sest haiglane ema ei suutnud üksi toita lapsi, kuna isa oma kehva teenistuse kulutas kõik alkoholi ostmiseks.

Raske oli elu Mardi kodus.

Mardil oli kaks nooremat venda ja kolm õde, noorem nendest kaheaastane. Ema oli hilistel rististöödel külmetanud, kaebas valu üle ristluies ja vaevalt, vaevalt suutis tallata vokki, ehk kududa sukka. Välisteenistusest tuli loobuda.

Hea veel, et oli suvel saadud heina, võis lehma pidada, et saada suurele perele leiva, õieti kartuli kõrvast.

Mardil tuli vahest koolistki puududa, et natukesegi teenida. Nii ka tänagi.

Mart kaevas komposti. Läänud sügisel oli see prüghunnik siia kokkuveetud, sõnnikuga segatud, lupjagi sekka riputatud. Nüüd oli kõik juba peaaegu ühtlaseks massiks mädanenud. Mart mäletas hästi seda läinud aasta tööd: oli siis esimest korda aias tööl.

Korruga mingi kolin: Mardi labidas tõi kompostist nähtavale plekist karbikese.

Mis see oli? Kuidas see siia sattus? Mis seal sees? Mart ruttas karpi avama. See oli tublisti roostetanud ja avanes murdudes. Mardil jäi suu imestusest ammuli: karbis oli väike revolver ja pakk padruneid. Mardi ammune unistus näis korruga ilmsi teoks saavat!

Ta omas revolvri ja, mis veel enam, hulga padruneid!

Nüüd võib pühapäeval minna Mäda-sohu kõmmutama; nüüd... ja Mart ei jõudnud enam oma mõttelendu peatada, mis mõnususi see revolvrike temale töö-tas...

Mart pistis leiu maasoleva suurekuue tasku ja hakkas jälle kiirelt kühveldama mulda. Lõuna oli ligidal, ja kärner oskas nõuda tööd.

Õhtul algas kodus kibe revolvri proovimine. * Mart hõõrus ja puhastas, tõmbas ja vajutas, aga revolver ei hakanud liikuma.

Terve öö nägi Mart und vaid revolvrist. Asus hommikul vara jälle proovima ja jäi töölegi hiljaks, aga revolver oli kõlbmata. Üsna ilusasti küll nikeldatud, kuid ei liigu! Ei suutnud end enam pidada ja viis leiu kärnerile näha.

Kärner seletas Mardile järgmist. Selle riista peitis üks minu sulastest sõjaajal talli ja ei leidnud hiljem. Nüüd on ta täiesti väärtusetu rauatükk.

„Kuidas nii?“ imestas Mart, — „ta on ju veel nii ilusti nikeldatud!“

„Välisel niklil pole siin enam väärtust, kus sisemised osad läbiroostetanud!“

„Imelik! — ümises Mart ja tundis väga suurt kahju sellest roostetanud riistast, millest ta juba niipalju lootnud.“

„Imelikku pole selles midagit“, seletas aednik, „ka inimesed muutuvad kõlbmatuks elule ja tööle kui nad alkoholiga end uimastades kõlbliselt langevad — roostetavad, kuigi pealt näha liiguvad mõnda aega, väliselt veel üsna viisakatena!“

E. R.

Kõigile lootusringidele

teatame, et E. Ö. L. karskuskasvatustoimkonna otsuse kohaselt on senisele lootusringi rinnamärgile lisaks valmistatud ka *email-rinnamärk*, mis on senise suurune, sinisel põhjal valged tähed L R monogrammina (allatulevas suunas), ümbritsetud valge ringiga äärel. Märk on samuti hõbedatud, hind — 15 senti; sama märk läbihõbedast (sinine

email helelaiguline) — 30 senti. Kinnitusviis — endiselt nõelaga.

Rinnamärgi kandmine — maksva kodukorra alusel.

Tellimistingimused — peale hinna — endised. (Luna maksuga, tellija arvel.)

A a d r e s s: Graveerimise tööstus R. Rekkor. Tallinna, Vene 1.

(V. „Lootusringi Juht“ 1930. nr. 3, lk. 21!)

Tema jõi...

Tema jõi, kui oli veel noor, olles mõjutatud halvasti laulikuist kõigis keeltes, kes ülistasid alkoholi uima, ning sõpradest, kes olid kuulsad jooma-tegudes.

Tema jõi, kui oli juba mees, otsides juhuslikes elu-kurbustes lohutust alkoholi uimas. Ja kui ta nägi, kui kiiresti aastad läksid, otsis ta joovastuses nooruse unelmate uuestisüüdi.

Kui aga keskea aastad täitusid, oli alkohol temale lahutamata kaaslane eluteel. Varajased haigused rääkisid jumalagajatust eluga, enneaegne torm ja lumesadu lähenevast sügisest...

Hilja oli nüüd. Alkoholi unelmad ei suutnud võita enam läheneva surma hirmu. Keskköö tormisemal tunnil avanes haud kõledasse mulda.

P. v. S.-C.

Muljeid kõnereiselt.

Lõppenud semestril teostas E. Ö. L. karskusekretär kolm pikemat kõnereisi. 10.—30. oktoobril Läänemaal Palivere—Lihula—Varbla suunas ja 12. nov.—3. det. Järvemaal Türi ja Paide ümbruses toimunud kõnereisid võimaldasid kohtadel tehtava tööga tutvumist ja tööõhutamist ning süvendamist teistes kohtades, mille tulemusena on märgata uut elevust loo-

tusringide ja Noorte Punase Risti töös enamikus külastatud kohtadest. Sootu erilised olid aga muljed kolmandamalt kõnereisilt, mis toimus

Petserimaal 8.—21. detsembril

Petseri—Irboska suunas. Statistiliselt töötavad Petserimaal 5 lootusringi ja 1 E. N. P. R. koolikoondis, külastatud kohtadest on sellas-

tena märgitud Petseri linna Eesti, Pankjavitse E., Truba ja Košelki algkoolid (kõik eestikeelsed); rohkem tuntud neist oma aktiivsusega on Truba algkool.

Vähene ruum ei luba siinkohal pikemat peatuda Petseri üldistel oludel, loodan seda teha teisel, olgu siin ainult mõni kuiv märkus.

Rõhuva muljena jäi meelde see eriline raskus, milles töötada tuleb õpetajal Petserimaal.

Koolimajad harilikult puuduvad, koolid asuvad talumajades, laiali pillatult tihti (Senno—viies eraldi talutoas!). Needki toad väikesed, kõrvalruumid õpilastele ja õpetajatele puuduvad. Ja tolmu — seda on võimata kirjeldada. Õhk täis, põrandal, õpilaste riided tolmavad... Õhu vahetuski raske, tihti puuduvad õhuaknad. Põrandate õlitamist veel ei tunta. Salesje algkooli noorem klass (44 õpilast) töötab väikeses toakeses, sissekäik kojast, kus roogitakse linu, põrand kuhjatud lina luudega, teinepool seina elab pererahvas. Senno algkooli noorem klass oma 56 õpilasega peab ka mahtuma väikesesse talutuppa. Selles tolmuriigis jäi meelde õieti ainus kool Malas, kus küll väga vähe ruumi (kolm komplekti ühes majakeses), aga ometi tolmu ei olnud, ka õpilaste riietes mitte. See oli teostunud erilise pingutusega, nii toas, kui ka riiete klopimises (eriline võimlemisharjutus õpilasile õues!).

Õpilastel puuduvad harilikult õpiraamatud, peale koolist tasuta saadavate, vanemad ei osta ka õppematerjali. Sügisel-kevadepuuduvad õpilased-karjased, rohked pühad ja iga-

sugused pidutsemised takistavad koolitööd talvel. Kodudes sagedasti joomingud. Vaen koolitööle. Vaesus, mustus, räbalais lapsed, haiged jalanartsud ja viisud takusest lõngast. Vallalt ei saa kool pea midagi, kohati valgustustki mitte, samuti kantseleikulusid, rääkimata õppeabinõudest, raamatukogudest, apteekidest jm. Nii ei võiks rääkida koolitööst üldse, õpilaste isetegevusest veel vähem.

Kuid ometigi läheb koolitöö neiski erilistes raskustes, kohati märgata suurt hoogugi. Nii jäid eriti meelde: Salesje elektriga töötavad masinate mudelid ja klasside vaheline telefon kodusel valmistusel, Irboska geoloogia ja vanavara kogud, Truba lootusringi tööd, Mala õpilaste isetegevus ja oma algatusi, paljudes koolides pingutus vabahariduse töös, visa ja eneseohverdav raamatukogude toetamine, vene rahvusest õpetajate kontakt eesti ajakirjandusega jm.

Lisaks Košelki ja Irboska suurtele uutele (ja väga ebakohastele!) koolimajadele on Dekšinos pea omal jõul saadud uus seltsi- ja koolimaja, Pankjavitse ehitus katuse all, Trubas materjal kogutud, — nii ka ruumide lahendamine liigub ikkagi.

Agas palju on tarvis jõudu ja energiat Petserimaa õpetajal, töötades raskustes, millest mujal Eestis aimugi ei ole!

Õpilaste organisatsioonide tööks ja võistluskirjutuseks tundub üldist poolehoidu, kuid eriliseks raskuseks on venekeelse materjali puudumine, millise takistuse võitmisel töö areneda saaks.

Mis tehakse lootusringes.

Hallistes, 22. nov. 1930.

L. p.

„Lootusringi Juhü“ toimetus!

Arutasime koosolekuil, et Lepiksaare lootusringlasil oleks kohaseim oma sõbrale ja toetajale kinkida külvaaja kuju. Külvaaja on kõige hea ja ilusa sümbol. Külvaaja viskab seemne heas lootuses mullasse, nii nagu karskuskülvaajagi karskuseemet inimsoo keskele. Külvaaja kuju tuleb teha seega karskustegelasele meelde ta elutööd.

Kuju võiks tellida kujur Koortilt ja läheks maksma umbes 50 krooni.

Halliste algkooli lootusringi „Võitleja“ sekretär Salme V.

Arvame, et hr. „Võitleja“ valik täiesti põhjendatud on.

Toimetus.

Martna algkooli hr. „Koidu“ ajakiri „Leek“ Nr. 4 ilmus jõulumumbrina 1930.

Sisus: luuletusi ja jutustusi jõuluist ja talvest, Lootusringlaste ülesanded ja tööd, Alkoholi kahjust ühiskonnale, Loobuge suitsust ja viinast. Jooniseid.

Lootusringlaste perest on lahkunud surma läbi Ellen Öunapuu (14 a., VI kl.), kelle mälestuseks toodud soe järelehüüd ühes lahkunu näopildiga (foto).

Ajakirjas on E. Öunapuu kirjandite kogust toodud jutustus: „Kuidas mees nõnda palk“. (Juku heategu haavatud rebasele ja rebase tänuilikkus.)

Lõpus salmina:

Leegi sünd.

Me õhutasime leeki!
Mitte tuleleeki,

vaid enda hinge
töörõõmu, töö-leegi!

See leek kasvas kiirest,
kuni viimaks tast sai
meie ajakiri
„Leek“.

Vassili T. VI kl.

—*—

„Leegi“ esilehele on kirjutatud:

Saadame kallile Karskusonule
jõulukungiks.

Martna „Koidu“
lapsed.

Palun kalleid Koidulapsi vastu võtta
soojem tänu ja parim õnnesoov uuel töö-
aastal, mis teid lähemale viigu ilusate
eluaadete teostusele!

Karskusonu.

Sooviavaldus kirjavahetuseks.

Kavastu as. 6-kl. algkooli lootus-
ring „Vikerla“ soovib kirjavahetust
teiste lootusringidega üle maa ringide-
vahelise aatesõpruse loomiseks ja kodu-
maa paremaks tundmaõppimiseks.

Kavastu as. algkool asub otse Suure-
Emajõe kaldal.

Address: Kavastu as. p. ag. Tartumaal.

Isiklik mälestusleht,

mis meie andsime seni tasuta kõigile
lootusringide liikmeile lootusringi hool-
daja nõudmisel, on lõppenud ja uut
vastavate summade puudusel enam ei
trükitata.

Selle asemele valmistame kahevärvi-
lises trükis lootusringi liikmekaardi,
millel ka uus lootusringi rinnamärgi
joonis. Need liikmekaadid valmivad
jaanuari kuu lõpul ja järgmises „Loo-
tusringi Juhil“ numbris avaldame lähe-
malt saatmise tingimused.

Kroonika.

KARSKUSKASVATUSTÖÖ NÄITUS LÄTIS

peeti möödunud sügisel. Näitusele olid pan-
dud ka E. Ö. L. võistluskirjutuste ja lootus-
ringide töö ülevaated. Eksponaadid leidsid
elavat tähelepanu, jury poolt saadeti E. Ö. L.
karskuskasvatustoimkonnale vastav diploma.

E. NOORSOO KARSKUSLIIDU VI KONGRESS

toimus 28.—30. dets. 1930 Tallinnas, I tütarl.
gümnaasiumi ruumes. Osavõtt oli elav, päe-
vakorras rohkesti referaate läbirääkimistega:
noorsoo karskusliikumise, näpunäiteid tööks,
suuna küsimusi, kirjanduslikke püüdeid, ke-
hakultuuri viljelemisest, ühistegevusest, vahe-
kordi teiste noorsooliikumise aladega jm.

Kõnevõistlus.

Kongressi ajal ilmus traditsiooniline
„Kartsumdi“, kongressi „häälekõvendaja“,
5. aastakäik.

UUSI RAAMATUID.

„Külvaaja kalender 1931. a.“ 102 lk. 30 snt.
E. Karskusliidu kirjastus. Rohkesti vajalikke
andmeid karskusküsimuses.

„Valimik Seltskondlikke mängu“. E. Noor-
soo Karskusliidu kirjastus, Tartus, 1930.
Koostanud Ed. Treu. Sisaldab 47 leheküljel
75 mängu (tutvumismänge, kirjutusmänge, ar-
vamis- ja lausemänge, pimedat mängu, liiku-
mänge, mitmesuguseid mängu).

Hind 35 senti.

„Toitmine ja inimkeha“. J. Org. Moodne
toitlusõpetus I (on ettenähtud veel II ja III).
Autori kirjastus, Nõmme, 1930. Lk. 102,
hind 1 kr. 35 senti.

Ärge unustage

V võistlus-kirjutust!

Nüüd ei ole veel hilja tellida raamatuid
ja registreeruda, kellel see veel tegemata!